# Oświadczenie złożone
# przez senatora Kazimierza Michała Ujazdowskiego
# na 53. posiedzeniu Senatu
# w dniu 4 marca 2026 r.

Oświadczenie skierowane do podsekretarza stanu w Ministerstwie Finansów Jarosława Nenemana

W związku z sygnałami kierowanymi do mnie przez środowiska akademickie i twórcze zwracam się z prośbą o przedstawienie stanowiska ministerstwa w sprawie skutków obowiązujących regulacji podatkowych dla rodzin wielodzietnych korzystających z 50-procentowych kosztów uzyskania przychodu, o których mowa w art. 22 ust. 9 pkt 3 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych.

Zgodnie z obowiązującymi przepisami podatnicy uzyskujący przychody z tytułu korzystania z praw autorskich lub rozporządzania nimi mogą stosować podwyższone, 50-procentowe koszty uzyskania przychodu w granicach rocznego limitu określonego w ustawie o PIT. Jednocześnie obowiązują limity dotyczące preferencji podatkowych, w tym zwolnienia określanego potocznie jako ulga dla rodzin 4+, opisanego w art. 21 ust. 1 pkt 153 ustawy o podatku dochodowym od osób fizycznych, obejmującego przychody do wysokości ustawowego limitu rocznego. W praktyce zestawienie tych mechanizmów powoduje, że podatnicy korzystający z 50-procentowych kosztów uzyskania przychodu, czyli wielodzietni nauczyciele akademiccy, twórcy, graficy, dziennikarze czy programiści zatrudnieni na etacie, nie są w stanie w pełni skorzystać z preferencji przewidzianych dla rodzin 4+. Wskutek tego przeciętnie zarabiająca rodzina wielodzietna opierająca swoje dochody na pracy twórczej znajduje się w znacznie mniej korzystnym położeniu niż podatnik prowadzący działalność gospodarczą i korzystający z innych preferencyjnych rozwiązań.

W kontekście pogłębiającego się kryzysu demograficznego zasadne wydaje się, aby polityka państwa maksymalnie wspierała rodziny wielodzietne. Rodziny 4+ stanowią niewielki odsetek wszystkich rodzin w Polsce (mniej niż 3%), a jeszcze węższa grupa to rodziny korzystające jednocześnie z 50-procentowych kosztów uzyskania przychodu. Potencjalny skutek fiskalny ewentualnej korekty przepisów wydaje się więc ograniczony, lecz dla zainteresowanych rodzin będzie on realny i odczuwalny.

W związku z przedstawioną sytuacją uprzejmie proszę o odpowiedź na następujące pytania.

1. Czy ministerstwo analizowało skutki obowiązujących przepisów podatkowych w zakresie łącznego stosowania 50-procentowych kosztów uzyskania przychodu oraz zwolnienia dla rodzin 4+?

2. Czy rozważano wprowadzenie rozwiązania umożliwiającego pełne skorzystanie z ulgi dla rodzin 4+ przez podatników stosujących 50-procentowe koszty uzyskania przychodu, np. poprzez wyłączenie tych mechanizmów z łącznego limitowania?

3. Jaki byłby szacunkowy koszt budżetowy ewentualnego rozwiązania umożliwiającego pełniejsze wykorzystanie preferencji przez tę grupę rodzin?

Apeluję o rozważenie możliwości podjęcia działań legislacyjnych zmierzających do takiego ukształtowania przepisów, które nie będzie prowadzić do niezamierzonego wykluczania części rodzin wielodzietnych z pełnego korzystania z przewidzianych dla nich preferencji. W obecnej sytuacji demograficznej każda regulacja wzmacniająca stabilność ekonomiczną rodzin 4+ ma znaczenie systemowe i długofalowe.

Z wyrazami szacunku
Kazimierz Michał Ujazdowski
senator RP